FORUM OBYWATELSKIEGO ROZWOJU

www.for.org.pl

RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI FOR W 2017 ROKU

SZANOWNI PAŃSTWO,

Jeszcze zanim dobiegła końca moja służba publiczna w Narodowym Banku Polskim, planowałem powołanie do życia silnej organizacji w ramach społeczeństwa obywatelskiego, która broniłaby stabilności i rozwoju polskiej gospodarki oraz – co się z tym wiąże – państwa prawa i indywidualnych wolności. Takim ośrodkiem stało się Forum Obywatelskiego Rozwoju, które w 2017 roku obchodziło swoje dziesięciolecie.

Byłem i jestem głęboko przekonany, że nawet w demokracji, nie mówiąc już o sytuacjach, gdy jest ona zagrożona, zwolennicy państwa prawa i wolności muszą być dobrze zorganizowani, kompetentni, sprawni w swoich działaniach badawczych, społecznych i komunikacyjnych, by bronić tych fundamentalnych wartości przed atakami antywolnościowych grup. To jest właśnie misja FOR, która – jak sądzę – stała się jeszcze ważniejsza w ostatnich dwóch latach.

Cieszę się, że udało się przyciągnąć do pracy w FOR grupę zdolnych, sprawnych i ideowych ludzi. To wielki kapitał tej organizacji. Nasza działalność nie byłaby możliwa, gdyby nie wsparcie ze strony ludzi podzielających nasze ideały i cele. Bardzo za to Państwu dziękuję.

Profesor Leszek Balcerowicz
Przewodniczący Rady FOR

SZANOWNI PAŃSTWO,

Za nami rok jubileuszy: 70. urodzin założyciela Forum Obywatelskiego Rozwoju Leszka Balcerowicza oraz 10-lecie istnienia FOR. Poza aspektem towarzyskim – mieliśmy okazję spotkać wielu naszych Przyjaciół i Darczyńców – otrzymaliśmy też mnóstwo rad, inspiracji i energii do dalszego działania. Nie ulega wątpliwości, że nasza praca to plan na lata. Nie łudzimy się, że nasze akcje dokonają rewolucyjnych zmian w myśleniu o wolności tu i teraz. Ale jeśli choć część odbiorców naszych treści – analiz, artykułów, raportów, komiksów, konferencji – pokusi się o refleksję nad stanem polskiej praworządności, aspektami polskiej gospodarki, jakością legislacji, przyczynami populistycznych obietnic – to znaczy, że nasza praca ma sens.

W raporcie, który mają Państwo przed sobą, wymieniamy najważniejsze z działań, które realizowaliśmy w 2017 roku. Zachęcamy jednak do regularnego odwiedzania naszej strony internetowej, gdzie publikujemy wszystkie analizy i komentarze dotyczące bieżącej sytuacji gospodarczej i prawnej. Nasza strona była czytana w ub. roku ponad 300 tysięcy razy, a naszych ekspertów cytowano w mediach średnio ponad 200 razy w miesiącu. To głównie dzięki tym kanałom możemy docierać do Państwa z naszą misją.

Serdecznie dziękuję naszym Pracownikom, Sympatykom i Darczyńcom. Bez Was nasz think tank byłby jedną z wielu małych, walczących o przetrwanie organizacji. Dziś dzięki Wam możemy się rozwijać i być coraz silniejszym głosem w publicznej debacie.

Agata Stremecka
Prezes Zarządu FOR

FOR W LICZBACH

220 000

Nasze publikacje zostały wyświetlone 220 tysięcy razy

15 000

Do końca 2017 roku na nasz newsletter zapisało się prawie 15 tysięcy osób

50

Wydaliśmy 50 publikacji

375

375 prac zostało nadesłanych na konkurs „Komiksy ekonomiczne”

163

Zorganizowaliśmy 163 warsztaty ekonomiczne...

3000

...w których wzięło udział ponad 3000 uczniów

214

214 zgłoszeń nadesłano na Letnią Szkołę Leszka Balcerowicza

9

9 wydarzeń, nad którymi FOR objęło patronat

4

Wystosowaliśmy 4 listy i apele do rządzących

50%

Zasięg organicznych postów na Facebooku wzrósł o ponad 50%

60

Opublikowaliśmy 60 nowych tekstów na Blogu FOR

90%

90% nowych użytkowników na Blogu FOR

Nasi eksperci byli cytowani w mediach średnio
220 razy w miesiącu

Ich komentarze, artykuły, wywiady ukazują się regularnie m.in. w „Rzeczpospolitej”, „Gazecie Wyborczej”, „Dzienniku Gazecie Prawnej”, Polskim Radiu, TOK FM, Polskiej Agencji Prasowej, Informacyjnej Agencji Radiowej, TVN24, TVN 24 BiŚ, Polsat News, Onet.pl, Wp.pl, Interia.pl

Własne artykuły, komentarze oraz wywiady w telewizji, prasie, radiu i internecie ukazywały się średnio
25 razy w miesiącu

W 2017 roku nazwa Forum Obywatelskiego Rozwoju pojawiała się w mediach średnio
50 razy w tygodniu

Cytowalność FOR w prasie: średnio
22 razy w miesiącu

Cytowalność FOR na stronach internetowych: średnio
177 razy w miesiącu

Cytowalność FOR w telewizji i radiu: średnio
24 razy w miesiącu

Łącznie nasze publikacje były cytowane w mediach prawie
1000 razy

Prowadzimy
10 stron internetowych i 5 profili na Facebooku

FOR aktywnie działa na
5 platformach społecznościowych
(Facebook, Twitter, LinkedIn, Instagram, YouTube, Wykop)

WYBRANE PUBLIKACJE FOR W 2017 ROKU

GOSPODARKA

Komunikat FOR: Protest taksówkarzy przeciwko Uberowi kosztował warszawiaków co najmniej 535 tys. zł

FRAGMENT:

„Protest taksówkarzy przeciwko Uberowi w poniedziałek, 5 czerwca 2017 r., kosztował samych tylko warszawiaków co najmniej 535 tys. zł. To dolny szacunek kosztu, bazujący na danych o średniej prędkości z systemu Yanosik. Uwzględnia on koszty opóźnień dojazdów do pracy i przejazdów w ramach pracy w sektorze przedsiębiorstw (firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników). Oszacowanie nie uwzględnia więc pracujących w sektorze publicznym (administracja, oświata, szkolnictwo wyższe, służba zdrowia itd.), mikroprzedsiębiorstwach oraz szarej strefie. Jednocześnie nie liczymy w ogóle kosztów, jakie poniosły osoby podróżujące w sprawach niezwiązanych z pracą (np. osoba, która spóźniła się na badanie lekarskie lub na zajęcia na prywatnej uczelni)".

Autor: Rafał Trzeciakowski

Data publikacji: 2017-06-09

Analiza FOR: Rachunek od Państwa – na co idą nasze podatki?

FRAGMENT:

„W debacie publicznej bardzo często jest podnoszony pomysł obniżenia podatków, jednak znacznie mniej chętnych jest do obniżania wydatków państwa. A wydatki i podatki to dwie strony tego samego medalu. Wysokie wydatki publiczne wymagają wysokich podatków, a wysokie podatki obniżają tempo wzrostu gospodarczego. W porównaniu do szybko rozwijających się państw Polska ma wciąż relatywnie wysokie wydatki".

Autorzy: Aleksander Łaszek, Rafał Trzeciakowski, Jan Toczyński

Data publikacji: 2017-04-28

Raport FOR: Perspektywy dla Polski. Polska gospodarka w latach 2015–2017 na tle lat wcześniejszych i prognozy na przyszłość

FRAGMENT:

„Państwo, korzystając z uprzywilejowania swoich akcji pod względem prawa głosu oraz ze specjalnych uprawnień do mianowania członków zarządów i rad nadzorczych spółek, działa na szkodę akcjonariuszy mniejszościowych".

Autor: Barbara Błaszczyk

Data publikacji: 2017-11-22

Analiza FOR: Niesprawiedliwy podatek przychodowy – strata dla małych przedsiębiorstw i budżetu państwa

FRAGMENT:

„Na wprowadzeniu podatku przychodowego najwięcej straciłyby małe krajowe przedsiębiorstwa współpracujące z większymi koncernami. Podatek przychodowy sprawiłby, że koncernom bardziej zacznie się opłacać produkowanie większej ilości towarów wewnątrz firmy niż współpraca z mniejszymi podmiotami, co wiązałoby się z co najmniej podwójnym opodatkowaniem".

Autor: Aleksander Łaszek

Data publikacji: 2017-04-19

Komunikat FOR: Zakaz handlu w dwie niedziele – PiS ignoruje mniej szkodliwe rozwiązanie

FRAGMENT:

„PiS może zrealizować cel ograniczenia pracy pracowników do dwóch niedziel w miesiącu bez uciekania się do zakazu handlu. Branża handlowa w lipcu zaproponowała zagwarantowanie pracownikom dwóch wolnych niedziel w miesiącu poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów do Kodeksu pracy. Takie rozwiązanie minimalizuje negatywne skutki, na które zwracało uwagę FOR".

Autor: Rafał Trzeciakowski

Data publikacji: 2017-10-10

Komunikat: „Opłata paliwowa" – po rekordowym wzroście wydatków socjalnych rząd szuka pieniędzy w kieszeniach podatników

FRAGMENT:

„W sytuacji planowanego dalszego wzrostu wydatków publicznych rząd szuka dodatkowych dochodów. Dotychczas wprowadzono podatek bankowy, który obciąża oszczędności Polaków, zamrożenie progów PIT, które efektywnie podnosi opodatkowanie, a VAT pozostaje na podwyższonym poziomie. Jednocześnie rząd rozpatruje wciąż nowe pomysły na dodatkowe daniny, takie jak np. wprowadzenie akcyzy na e-papierosy, podniesienie akcyzy na piwo, wprowadzenie podatku pielęgnacyjnego czy zaostrzenie abonamentu telewizyjnego".

Autorzy: Aleksander Łaszek, Rafał Trzeciakowski

Data publikacji: 2017-07-12

Komunikat FOR: Rozczarowujące dochody podatkowe w 2016 roku, nadmierny optymizm w planach na 2017 rok

FRAGMENT:

„Dane o dochodach państwa w 2016 r. nie wskazują na żadną strukturalną zmianę i przełomowy wzrost ściągalności podatków, co było kluczową zapowiedzią partii rządzącej. Wyższa ściągalność podatków miała zapewnić stabilne finansowanie populistycznych, niezwykle kosztownych obietnic wyborczych (obniżenie wieku emerytalnego, program 500+)".

Autor: Aleksander Łaszek

Data publikacji: 2017-02-02

Analiza FOR: Indeks Elastyczności Zatrudnienia 2018 – polski kodeks pracy w ogonie krajów UE i OECD. Dlaczego polscy pracownicy mają gorzej?

FRAGMENT:

„Na skutek sztywności kodeksu pracy gospodarka wolniej dostosowuje się do postępu technologicznego i zmian koniunktury za granicą. Trudniejsze zwalnianie powoduje, że pracodawcy boją się zatrudniać, a pracownikom trudniej jest zmieniać pracę. Nowoczesne sektory rosną wolniej, a tworzenie miejsc pracy w recesji jest dodatkowo hamowane. Ciężar dostosowań w razie załamań koniunktury jest przerzucany na osoby pracujące na czas określony, umowach cywilnoprawnych i samozatrudnieniu, czyli zwykle najsłabszych uczestników rynku pracy".

Autor: Rafał Trzeciakowski

Data publikacji: 2017-12-14

Komunikat FOR: Kosztowne zapowiedzi PO

FRAGMENT:

„Trzeba postawić pytanie, jak PO zamierza sfinansować zgłoszone przez Grzegorza Schetynę obietnice: rozszerzenie programu 500+ na wszystkie dzieci oraz trzynaste emerytury. Obie propozycje mogą być bardzo kosztowne – objęcie wszystkich dzieci programem 500+ zwiększyłoby koszty tego programu o 18 mld zł, a wypłata trzynastych emerytur tylko dla osób pobierających emerytury z ZUS kosztowałaby rocznie prawie 10 mld zł. Wprowadzenie obu rozwiązań spowodowałoby wzrost deficytu finansów publicznych o prawie 30 mld zł (1,5% PKB), do poziomu 4–4,5%, a więc wyraźnie powyżej unijnego progu 3%. Tak silny wzrost deficytu przyspieszyłby i tak już niebezpiecznie szybkie narastanie długu publicznego".

Autorzy: Aleksander Łaszek, Rafał Trzeciakowski, Jan Toczyński

Data publikacji: 2017-04-13

Komunikat FOR: Indeks Państwowego Paternalizmu w UE – nowe restrykcje w Polsce w 2016 r.

FRAGMENT:

„Politycy i państwowi regulatorzy od lat tworzą i wprowadzają liczne przepisy, które określają co, jak, gdzie i za jaką cenę możemy jeść, pić czy palić. Nie dotyczy to wyłącznie substancji kojarzących się z restrykcyjnymi politykami państw, takich jak papierosy, alkohol czy inne używki (np. marihuana), ale też coraz częściej słodyczy, słodkich napojów czy wielkości opakowań leków dostępnych poza aptekami lub bez recepty. Podatki nakładane na różne substancje, obok standardowego podatku konsumpcyjnego VAT, mają z jednej strony zapewnić więcej środków w państwowym budżecie, a z drugiej zniechęcać do ich konsumpcji".

Autor: Marek Tatała

Data publikacji: 2017-05-11

PRAWORZĄDNOŚĆ

Analiza FOR: Umowa najmu instytucjonalnego ułatwi Polakom wynajem mieszkań

FRAGMENT:

„Obecna dysfunkcjonalna procedura eksmisyjna zwiększa ryzyko właścicieli nieruchomości, stwarzając im problemy z usunięciem z lokalu niepłacących czy wręcz niszczących go lokatorów. Takie rozwiązania, zamiast pomagać potrzebującym, dają poczucie bezkarności nieuczciwym lokatorom. Ryzyko właścicieli winduje ceny czynszów i ogranicza rozwój rynku wynajmu. W miastach o najwyższych płacach czynsze wynajmu są wyższe od rat kredytów hipotecznych – właściciele w koszt najmu muszą bowiem wliczyć podwyższone ryzyko problemów z lokatorami. W efekcie stwarzane są silne bodźce, żeby kupować mieszkania zamiast je wynajmować".

Autor: Rafał Trzeciakowski

Data publikacji: 2017-08-09

Analiza FOR: Ułatwienia w wycince drzew: dobre intencje, patologiczny proces uchwalania prawa i manipulacje

FRAGMENT:

„Zarówno »Lex Szyszko«, jak i zaprezentowana przez PiS marcowa nowelizacja przepisów bezzasadnie dyskryminują osoby i podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Jednocześnie brak konsultacji uniemożliwił debatę m.in. na temat narzędzi, które pozwalałyby skutecznie chronić drzewa generujące istotne pozytywne efekty zewnętrzne (np. w niektórych lokalizacjach miejskich) i sposoby kompensacji prywatnych właścicieli, na których działkach znajdują się takie drzewa".

Autorzy: Marek Tatała, Maciej Orczyk

Data publikacji: 2017-03-09

Analiza FOR: Projekt zmian w KRS kolejną próbą ograniczenia zasad państwa prawa

FRAGMENT:

„Omawiany projekt ustawy stanowi kolejną próbę podporządkowania władzy sądowniczej aktualnej większości rządzącej. Dokonywana jest metodą znaną z ostatnich kilkunastu miesięcy z następujących po sobie nowelizacji ustawy o Trybunale Konstytucyjnym. Polega ona na nieuprawnionym doprecyzowaniu pojęć konstytucyjnych w drodze aktu niższego rzędu. Taki sposób obejścia przepisów konstytucji uzasadniany jest przez partię rządzącą koniecznością »demokratyzacji« sądownictwa lub powołaniem się na »wolę suwerena« wyrażoną w ostatnich wyborach parlamentarnych. Tego rodzaju argumentacja, choć brzmiąca górnolotnie, zaprzecza idei państwa prawa i poszanowania wartości konstytucyjnych".

Autor: Patryk Wachowiec

Data publikacji: 2017-05-08

Komunikat FOR: Prezydenckie weta likwidują największe zagrożenia dla niezależności sądów, ale nie usuwają szerokiej ingerencji ministra sprawiedliwości w sądownictwo powszechne

FRAGMENT:

„Weta pod ustawami o Sądzie Najwyższym i KRS nie zmniejszają zagrożenia dla niezależności wymiaru sprawiedliwości. Zapowiedź złożenia przez Prezydenta RP podpisu pod nowelizacją Prawa o ustroju sądów powszechnych oznacza przyznanie ministrowi sprawiedliwości znacznego wpływu na sądy".

Autor: Patryk Wachowiec

Data publikacji: 2017-07-24

Komunikat FOR: MSZ manipuluje w sprawie reformy sądownictwa. FOR ujawnia i komentuje dokument przekazany Komisji Europejskiej

FRAGMENT:

„Fundacja FOR jako pierwsza dotarła do dokumentu, który pod koniec sierpnia 2017 r. Minister Spraw Zagranicznych przekazał Komisji Europejskiej – w odpowiedzi na wydane w lipcu 2017 r. trzecie zalecenie w sprawie praworządności w Polsce. W stanowisku MSZ znaleźć można co najmniej trzy manipulacje. Dotyczą one: (1) rzekomej społecznej akceptacji dla reform sądownictwa w wykonaniu PiS; (2) uznania, że jednostkowe przypadki złamania prawa przez sędziów obciążają całą tę grupę zawodową i (3) braku kompetencji KE do zajmowania się sprawą naruszenia przez PiS zasad państwa prawa w Polsce".

Autor: Patryk Wachowiec

Data publikacji: 2017-10-23

Komunikat FOR: Niesprawiedliwe ataki M. Morawieckiego na niezawisłe sądy

FRAGMENT:

„W ostatnich miesiącach PiS, w tym i M. Morawiecki, atakami na sędziów próbują podważyć fundamentalnie ważną zdobycz ustrojową po 1989 r., jaką jest ich niezawisłość. A jak do tej pory niewiele robią w dziedzinie ich realnego usprawnienia, choć jednocześnie atakują sądy za to, że są za wolne. Przypomina to bicie człowieka, któremu wiąże się ręce i uderza za to, że się nie rusza".

Autor: Marek Tatała

Data publikacji: 2017-04-05

Analiza FOR: Opinia prawna do projektu ustawy o zakazie handlu w niedziele

FRAGMENT:

„Główne zastrzeżenia do opiniowanego projektu ustawy, dotyczące zgodności z prawem UE, Konstytucją RP oraz zasadami postępowania z projektem, wyrażono w tezach opinii.

Pozostawiając na boku argumenty natury gospodarczej, znaczna ilość użytych pojęć niedookreślonych lub wieloznacznych, niespójność z przepisami innych ustaw czy zamieszczenie w treści projektu postanowień nic niewnoszących i zredagowanych wadliwie całkowicie dyskwalifikuje ten projekt, jako propozycję radykalnej zmiany sytuacji branży handlowej, osób zatrudnionych w handlu i konsumentów".

Autor: Patryk Wachowiec

Data publikacji: 2017-11-15

Analiza FOR: Kolejny zamach PiS na niezawisłość wymiaru sprawiedliwości: zmiany w KRS i ustroju sądów

FRAGMENT:

„12 lipca 2017 r. Sejm, głosami posłów PiS i koła »Wolni i Solidarni«, uchwalił ustawy podporządkowujące Krajową Radę Sądownictwa władzy politycznej oraz drastycznie poszerzające uprawnienia ministra sprawiedliwości nad sądami powszechnymi do poziomu niespotykanego w Europie".

Autor: Patryk Wachowiec

Data publikacji: 2017-07-13

Komunikat FOR: Prezydencka ustawa o KRS – inna treść, taki sam zły skutek. Zestawienie zmian

FRAGMENT:

„Prezydenckie weto do ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa autorstwa PiS i zapowiedź wniesienia własnego projektu zakończyło pierwszą falę protestów przeciwko zawłaszczeniu wymiaru sprawiedliwości przez większość rządzącą. Uchwalona w piątek ustawa zawiera nie mniej niebezpieczny, a w rzeczywistości identyczny w skutku mechanizm niekonstytucyjnego wyboru sędziów do KRS przez Sejm, którego głównym beneficjentem będzie partia rządząca".

Autor: Patryk Wachowiec

Data publikacji: 2017-12-19

Analiza FOR: Bez niezależnych sądów gospodarka rozwija się wolniej i zagrożone są wolności obywatelskie

FRAGMENT:

„Próby ręcznego sterowania sądami przez władze wykonawcze często są uzasadnianie troską o gospodarkę lub prawa obywateli. W świetle dostępnych badań jest jednak odwrotnie – mniejsza niezależność sądów negatywnie wpływa zarówno na wzrost gospodarczy, jak i wolności obywatelskie".

Autor: Aleksander Łaszek

Data publikacji: 2017-09-04

RAPORT FOR

PERSPEKTYWY DLA POLSKI

22 listopada 2017 r. w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie Forum Obywatelskiego Rozwoju zaprezentowało całościowy raport o stanie polskiej gospodarki: „Perspektywy dla Polski. Polska gospodarka w latach 2015–2017 na tle lat wcześniejszych i prognozy na przyszłość". Prezentacji towarzyszyła debata, w której udział wzięli autorzy poszczególnych rozdziałów raportu: prof. Leszek Balcerowicz, prof. dr hab. Barbara Błaszczyk, prof. Stanisław Gomułka, dr Aleksander Łaszek, Rafał Trzeciakowski i dr Wiktor Wojciechowski.

„Teraz zasadnicze pytanie brzmi tak: czy Polska przestanie doganiać Zachód – a być może: czy Polska zacznie się cofać?".

Tymi słowami Leszek Balcerowicz rozpoczął swoje wystąpienie, które miało na celu ukazanie słuchaczom ruinę polskiej gospodarki po reformach rządu Edwarda Gierka i potrzebę „dogonienia" Zachodu po 1989 roku. Aby Polska zakończyła proces doganiania krajów zachodnich pod względem rozwoju gospodarczego, jak zauważył prof. Balcerowicz, potrzebne jest „rozszerzenie wolności gospodarczej w ramach państwa prawa, wzrost konkurencji rynkowej, uzdrawianie finansów publicznych, żeby zmniejszyć ryzyko kryzysu, i wreszcie podnoszenie

stopy zatrudnienia, tak aby zmniejszyć spadek zatrudnienia w Polsce w przyszłości".

Według prof. Stanisława Gomułki przy analizowaniu perspektyw rozwoju gospodarczego Polski należy pamiętać po pierwsze, „o różnicy między niskimi w Polsce płacami na jednostkę czasu a podobnymi jak w krajach zachodnich kosztami pracy na jednostkę produktu", a po drugie, „o różnicy między bardzo niskim wkładem Polski do światowej produkcji i innowacji a wysoką, wyższą niż np. w Niemczech, opartą na transferze technologii innowacyjnością". Prof. Gomułka zauważył również, że obecny rząd błędnie uważa inwestycje zagraniczne za czynnik szkodzący rozwojowi polskiej gospodarki, a wiele prowadzonych przez niego działań, m.in. program 500+ czy obniżenie wieku emerytalnego, pogłębia problemy deficytu rąk do pracy.

„W najbliższych 3–5 latach, przy obecnej polityce gospodarczej, należy oczekiwać tempa wzrostu w pobliżu 3% rocznie, spadającego później do ok. 2,5%, a jeszcze później do ok. 1,5%".

– prof. S. Gomułka.

Dr Aleksander Łaszek, omawiając rozdział przygotowany wspólnie z Rafałem Trzeciakowskim, zwrócił z kolei uwagę na to, że o ile od

kilkunastu lat Polska miała niską stopę inwestycji w porównaniu z innymi państwami Europy Środkowo-Wschodniej, o tyle w ciągu ostatnich dwóch lat problem ten się dodatkowo pogłębił. Bez rozszerzenia wolności gospodarczej nie można mówić o tym, że poziom życia w Polsce urośnie do poziomu zachodniego, jak zauważył dr Łaszek.

Ekspert FOR zwrócił uwagę, że w sektorze przedsiębiorstw pracuje 8 mln Polaków, jednak wśród nich niemal co dziesiąty – w sumie dotyczy to aż 700 tys. osób – jest zatrudniony w mniej wydajnym sektorze państwowym.

Kolejnym prelegentem był dr Wiktor Wojciechowski, którego zdaniem, w kontekście rynku pracy i wydajności pracowników głównym ryzykiem blokującym Polsce możliwość dogonienia Zachodu jest wprowadzone niedawno obniżenie wieku

emerytalnego. Zaznaczył, że obserwowany w ostatnich latach wzrost liczby pracujących o 900 tys. osób stanowił widoczny pozytywny skutek zmian wprowadzonych przez poprzednią koalicję rządową: ograniczenia przez możliwości przechodzenia na wcześniejszą emeryturę i podwyższenia wieku emerytalnego.

Ekonomista odniósł się również do programu Rodzina 500+:

„W ciągu ostatnich 2 lat stopa aktywności zawodowej kobiet pomiędzy 25. a 44. rokiem życia spadła średnio o 1,5 pkt proc., co odpowiada 80 tys. kobiet. Z dużym prawdopodobieństwem można przypisać ten spadek programowi Rodzina 500+, który zniechęca kobiety do aktywności zawodowej".

Jako ostatni przemawiał ponownie Aleksander Łaszek, który omówił rozdział przygotowany wspólnie z Rafałem Trzeciakowskim. Zdaniem eksperta polski rząd udaje, że nie dostrzega, iż po skończeniu okresu dobrej koniunktury możemy mieć spore problemy z długiem publicznym, a co za tym idzie – negatywnymi konsekwencjami, takimi jak m.in. wzrost podatków.

Jak piszą Łaszek i Trzeciakowski w swojej części raportu,

ZOBACZ PREZENTACJĘ RAPORTU NA YOUTUBE ➡

„z 30 mld zł wzrostu dochodów z VAT między 2015 a 2017 r. ok. 10 mld zł to czysty efekt wzrostu gospodarczego. Z pozostałej kwoty tylko 5–9 mld zł można bezpiecznie uznać za trwałe. Między 5 a 7 mld zł przypada na czynniki jednorazowe, a trwałość pozostałej części wzrostu wpływów z VAT zweryfikuje dopiero następne spowolnienie gospodarcze".

Jako ostatnia głos zabrała prof. dr hab. Barbara Błaszczyk, która podkreślała, w jak dużym stopniu własności prywatnej zagrażają działania rządu PiS – nie tylko poprzez nacjonalizację, ale także wiele innych działań:

„umacnianie nadzoru nad spółkami zależnymi od państwa, które są częściowo prywatne, rozwój państwowych monopoli i tworzenie autarkicznych, coraz bardziej zamkniętych enklaw przedsiębiorstw zależnych od państwa, wypieranie firm prywatnych z rynku poprzez regulacje o dyskryminacyjnym charakterze".

Przykłady można mnożyć – od odkupywania przez państwo od firm zagranicznych aktywów lub całych przedsiębiorstw, przez ustanawianie tzw. państwowego władztwa korporacyjnego i regulacje ograniczające dostęp do rynku, a także ustawy całościowo zmieniające funkcjonowanie konkretnego sektora.

„Wszystko to nazwałabym w skrócie zawłaszczaniem gospodarki przez państwo"

– skwitowała Barbara Błaszczyk.

PERSPEKTYWY.FOR.ORG.PL

BLOG OBYWATELSKIEGO ROZWOJU

Krzywa Laffera w świetle nonsensownego modelu prof. Żyżyńskiego

Profesor Żyżyński zabrał się za opisywanie słabości krzywej Laffera. To temat ciekawy i niewątpliwie wart dyskusji. Szkoda tylko, że zamiast faktycznych problemów z tą teorią wskazuje wyimaginowane problemy, jednocześnie sugerujące brak zrozumienia mechanizmów podatkowych.

Tomasz Kasprowicz, 6 lutego 2017

Nie taki straszny skręt, jak go politycy malują – o skutkach legalizacji marihuany

Podczas nawracającej co jakiś czas debaty na temat legalizacji leczniczej marihuany, politycy lubią straszyć potencjalną katastrofą, jaką wśród społeczeństwa, a zwłaszcza młodych ludzi, może wywołać rekreacyjny dostęp do tej używki. Jak jednak pokazuje doświadczenie, nie ma to oparcia w faktach.

Adam Juszczak, 7 września 2017

Budownictwo mieszkaniowe w Chinach – przykład nieefektywnej polityki inwestycyjnej

Każdy słyszał o chińskich miastach widmach, które budowane nakładem sił tysięcy robotników, nie doczekały się mieszkańców. Brak chęci do zamieszkania na nowo zbudowanych osiedlach nie był jednak kaprysem zwykłych obywateli. Wręcz przeciwnie, Chiny są obecnie miejscem, w którym odbywa się największa migracja ludności wiejskiej do miast w historii, więc teoretycznie Chińczycy powinni przyjąć nowe mieszkania z radością. Problem tkwi w tym, że przeciętnej rodziny nie stać na nowe mieszkanie zbudowane przez państwowego dewelopera. Przeprowadzka do nowego miejsca często wiązałaby się również z daleką podróżą.

Bartosz Majko, 12 stycznia 2017

Coraz mniej skrajnej biedy na świecie – 5 wykresów, które o tym przypominają:

Angus Deaton, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii (zasiadający również w radzie konsultacyjnej HumanProgress.org), powtórnie stwierdził, iż świat, jako całość, staje się coraz lepszy – jeśli nie nawet, jak założył, wszędzie i dla wszystkich w tym samym czasie. To, co zdaniem Angusa Deatona nie jest zbytnio zaskakujące, czyli pogląd, że skala ubóstwa na świecie maleje, nie jest jednak poglądem zbyt popularnym.

Chelsea Follett, 6 kwietnia 2017,
tłumaczył Aleksander Mielnikow (FOR)

BLOGOBYWATELSKIEGOROZWOJU.PL

FOR W MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

TWITTER @FUNDACJAFOR

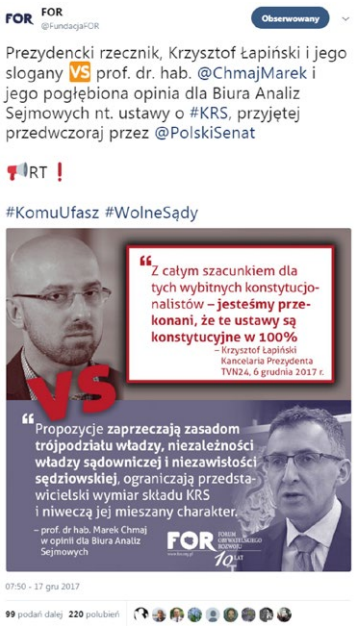

Fundacja FOR (Forum Obywatelskiego Rozwoju)
Opublikowane przez: Jakub Kopa [?] · 15 września 2017 ·

Leszek Balcerowicz o swojej nowej książce "Wolność, Rozwój, Demokracja", transformacji oraz o komisji ws. SKOK-ów w programie #RZECZoPOLITYCE.

Tematem rozmowy również kontrowersje wokół Polskiej Fundacji Narodowej, która za pieniądze z kontrolowanych przez rząd spółek, prowadzi kampanię promującą szkodliwe zmiany w sądownictwie.

Leszek Balcerowicz - Komisja? Tak, ale ws. SKOK-ów - RZECZoPOLITYCE - rp.pl
Gościem programu Jacka Nizinkiewicza #RZECZoPOLITYCE był Leszek Balcerowicz.
RP.PL

Fundacja FOR (Forum Obywatelskiego Rozwoju)
Opublikowane przez: Jakub Kopa [?] · 1 grudnia 2017 ·

Dzisiaj Beata Szydło na spotkaniu z górnikami państwowej Polskiej Grupy Górniczej mówiła o wkładzie górnictwa węgla kamiennego do rozwoju gospodarczego Polski. Niestety ten zdominowany przez własność państwową sektor od lat pozostaje w kryzysie i jego rola w tworzeniu PKB spada.

To inne branże ciągną polską gospodarkę do przodu. Górnictwo węgla kurczyło się przez większość ostatniej dekady, a jego przeciętny roczny wkład do realnego wzrostu PKB Polski w ostatniej dekadzie (2006-2015) był nieznacznie ujemny, w praktyce zerowy: -0,04%.

Rząd wiele mówi o innowacyjności, tymczasem kontynuuje politykę poprzedników subsydiowania nieefektywnej i de facto schyłkowej branży, jaką jest górnictwo węgla kamiennego.

FACEBOOK.COM/FUNDACJAFOR

Fundacja FOR (Forum Obywatelskiego Rozwoju) jest z: Patryk Wachowiec i 14 użytkownikami.
Opublikowane przez: Natalia Wykrota [?] · 6 października 2017 ·

Dzięki Waszemu zaangażowaniu i aktywności nasza praca przynosi widoczne efekty! Każdy nowy lajk to sygnał, że grono ludzi, dla których wolność i państwo prawa to wartości nadrzędne, się powiększa!

Udostępniajcie nasze treści, lajkujcie i zachęcajcie do tego swoich znajomych! Niech wolność będzie z Wami.)

Ps. A taką oto grafikę dostaliśmy w prezencie na jubileusz 10-lecia FOR od naszych sympatyków. ... Zobacz więcej

Fundacja FOR (Forum Obywatelskiego Rozwoju)
Opublikowane przez: Jakub Kopa [?] · 12 września 2017 ·

Co tak naprawdę sprawia, że życie pod panowaniem Imperatora Palpatine'a jest nie do zniesienia i w jaki sposób przejęcie władzy przez Nową Republikę poprawiłoby żywot przeciętnego mieszkańca galaktyki?

Odpowiedź w najnowszym wpisie na #BlogFOR

Gwiezdne Wojny: Co jest takie złe w rządach Imperium Galaktycznego?
Autorem tekstu jest Sean Malone, dyrektor ds. mediów w Foundation for Economic Education. Tłumaczył Aleksander Mielnikow. Wszyscy, którzy choć raz
BLOGOBYWATELSKIEGOROZWOJU.PL

FOR @FundacjaFOR Obserwowany

Kancelaria Prezydenta vs Konstytucja #WolneSady

07:35 - 15 gru 2017
89 podań dalej 153 polubienia

FOR @FundacjaFOR Obserwowany

Prezydencki prawnik, Paweł Mucha i jego slogany VS dr. hab. Marcin Matczak i jego pogłębiona opinia dla Biura Analiz Sejmowych nt. ustawy o #KRS, przyjętej wczoraj przez @PolskiSenat

RT !

#KomuUfasz #WolneSądy

07:32 - 16 gru 2017
85 podań dalej 174 polubienia

FOR @FundacjaFOR Obserwowany

Ustawa o #ZakazHandlu w niedziele trafiła z #Senat ponownie do #Sejm. Liczba niejasnych wyjątków wzrosła aż do 32! Udostępnij naszą infografikę! Zapoznaj się z naszymi publikacjami na: for.org.pl/pl/obszary-bad ...

Autor: @PatrykWachowiec. Ikony: @theflaticon. CC 3.0 BY

07:58 - 21 gru 2017
107 podań dalej 123 polubienia

FOR @FundacjaFOR Obserwowany

#SprawiedliweSądy to sądy niezależne od wpływów polityków. Dzięki nim gospodarka rozwija się szybciej! Analiza FOR: for.org.pl/pl/a/5469,anal ...

12:54 - 8 wrz 2017
64 podania dalej 139 polubień

KONFERENCJA JUBILEUSZOWA PROF. LESZKA BALCEROWICZA

SYSTEMY INSTYTUCJONALNE A WARUNKI ŻYCIA W KRAJU

26 stycznia 2017 roku odbyła się konferencja z okazji 70. urodzin prof. Leszka Balcerowicza, organizowana przez Forum Obywatelskiego Rozwoju, Towarzystwo Ekonomistów Polskich, Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych oraz Szkołę Główną Handlową w Warszawie. Nawiązując do zainteresowań naukowych Jubilata, konferencja nosiła tytuł „Systemy instytucjonalne a warunki życia w kraju".

Konferencję otworzyli **prof. Marek Rocki**, rektor Szkoły Głównej Handlowej, oraz **dr Andrzej Rzońca**, przewodniczący Rady Towarzystwa Ekonomistów, doradca Rady i Zarządu FOR. Następnie rozpoczął się wprowadzający wykład **prof. Leszka Balcerowicza**. Podczas wystąpienia prof. Balcerowicz podkreślił, że niezbędne są badania naukowe nad rozwiązaniami instytucjonalnymi, jak również wskazał na praktyczną kwestię konieczności wprowadzania dobrych instytucji i usuwania tych złych. Jak zaznaczył autor polskich przemian gospodarczych, „czynniki instytucjonalne bardziej wpływają na poziom życia ludzi niż naturalne". Jego zdaniem każdy, kto krytykuje wolny rynek, powinien uświadomić sobie, że jego zniesienie oznaczałoby także wprowadzenie jakiejś formy autorytaryzmu. „Nie ma demokracji bez wolnego rynku – kto kocha demokrację, a nie lubi kapitalizmu, co jest bardzo modne, musi pokochać kapitalizm miłością zastępczą" – przekonywał Leszek Balcerowicz.

Następnie goście mieli okazję wysłuchać pierwszego panelu dyskusyjnego, zatytułowanego **„Instytucje a mechanizmy systematycznego wzrostu gospodarki"** i moderowanego przez **dr. Wiktora Wojciechowskiego** z SGH. W swoim wystąpieniu **prof. Stanisław Gomułka**, główny ekonomista Business Centre Club, zwrócił uwagę, że „przez wiele lat rola instytucji nie była traktowana jako centralna w światowej literaturze ekonomicznej.

Kolejnym prelegentem był **prof. George Selgin**, dyrektor Cato Institute's Center for Monetary and Financial Alternatives. Jego wystąpienie dotyczyło ciekawej i jednocześnie rzadko poruszanej kwestii zasadności istnienia banków centralnych.

Druga sesja konferencji wychodziła ponad zagadnienia ściśle makroekonomiczne, gdyż stanowiła szersze spojrzenie na powiązanie uwarunkowań polityczno-prawnych z życiem codziennym obywateli, nie tylko w wymiarze gospodarczym. Panel o nazwie **„Poziom rządów prawa, ochrona wolności a gospodarcze i pozagospodarcze warunki życia"** był prowadzony przez **Agatę Stremecką**, prezes zarządu FOR. Jako pierwszy wystąpił **dr Włodzimierz Cimoszewicz**, prawnik, były premier i minister sprawiedliwości. Cimoszewicz wskazał na niski poziom świadomości obywateli na temat konstytucji. „Nie mieliśmy takiego szczęścia jak Amerykanie, którzy żyją od siedmiu pokoleń z tą samą konstytucją i zdążyli już zapamiętać, jakie mają prawa".

Kolejne wystąpienie wygłosił **Jerzy Stępień**, były prezes Trybunału Konstytucyjnego, który rozpoczął swój wykład od następujących słów: „Nie można wyobrażać sobie dobrego prawnika bez rudymentarnej wiedzy ekonomicznej, nie można też wyobrażać sobie dobrego ekonomisty bez znajomości prawa". Zauważył, że w Polsce panuje napięcie między wschodnim a zachodnim

podejściem do prawa. Jak mówił, „tradycja wschodnia to brak poczucia wpływu na kształt władzy lokalnej i centralnej plus przekonanie, że wszystko zależy od centrum", zaś zachodnia to decentralizacja i obywatelska sprawczość. Spośród głosów publiczności na szczególną uwagę zasługuje wypowiedź **prof. Ewy Łętowskiej**, byłej sędzi Trybunału Konstytucyjnego i rzecznik praw obywatelskich, która odniosła się do rządowego projektu ograniczenia kadencyjności wójtów i burmistrzów. Zdaniem profesor najistotniejszym problemem tego projektu nie jest łamanie zakazu retroaktywności prawa, ale ograniczenie biernego prawa wyborczego.

Trzeci panel dyskusyjny nosił nazwę **„Dobre i złe transformacje"** i był moderowany przez **Marka Tatałę**, wiceprezesa zarządu FOR. **Dr Christopher Hartwell**, prezes CASE, porównywał transformacje gospodarcze Polski i Ukrainy. Zdaniem Hartwella kluczowe w sukcesie gospodarczej transformacji Polski i porażce Ukrainy było podejście obu nacji do handlu. Kolejnym prelegentem był niezależny deputowany parlamentu węgierskiego i twórca Free Market Foundation **Zoltán Kész**, który poruszył istotny temat zagrożeń dla demokracji i gospodarki na Węgrzech. Kész wyraził duże zaniepokojenie zmianami wprowadzanymi przez premiera Viktora Orbána. Jego zdaniem praprzyczyną niekorzystnych zmian na Węgrzech jest brak wystarczającego wyczulenia obywateli na mgliste obietnice polityków. „Kiedy Orbán mówił: Uczyńmy Węgry wielkie, nie wiedzieliśmy, że będzie to oznaczało łamanie konstytucji, ograniczanie wolności mediów i organizacji pozarządowych" – mówił gość z Węgier.

Jako trzeci wystąpił **dr Dalibor Rohac**, pracownik naukowy American Enterprise Institute i autor książki „Towards an Imperfect Union: A Conservative Case for the EU". Rohac połączył problematykę przemian w Europie Środkowo-Wschodniej z kwestią wpływu Unii Europejskiej. Zdaniem ekonomisty i politologa konserwatyści rozumiani jako zwolennicy wolnego rynku i ograniczonego rządu często negują sens istnienia Unii. Dalibor Rohac twierdzi, że bycie eurosceptykiem to zły wybór, choć mądra krytyka Unii jest niezbędna.

Ostatni, czwarty panel, prowadzony przez **dr. Jakuba Karnowskiego** z SGH i zatytułowany **„Zagadnienia konferencji z perspektywy uczniów Leszka Balcerowicza"**, łączył wątki naukowe z ciekawymi wspomnieniami z współpracy z prof. Balcerowiczem. **Dr Jarosław Bełdowski** z SGH przytoczył często powtarzane przez profesora zdanie, że „zła wiedza jest gorsza od niewiedzy", oraz podkreślił niechęć prof. Balcerowicza do popularnych rusycyzmów („wdrożenie") i anglicyzmów („implementacja"). **Dr Piotr Ciżkowicz**, również z SGH, opowiedział o tym, jak współpraca z Leszkiem Balcerowiczem nauczyła go wstawać wcześnie rano oraz mówić o skomplikowanych kwestiach w jasny sposób. Z kolei **dr Andrzej Rzońca**, przewodniczący Rady Towarzystwa Ekonomistów Polskich, opowiadał o perfekcjonizmie prof. Balcerowicza oraz o jego wymogu, aby podczas pracy nad tekstem naukowym mieć „110% pewności" co do poprawności danych i wniosków. „Mało brakowało, a książka »Zagadki wzrostu gospodarczego« w ogóle by nie powstała" – wspominał Rzońca. **Dr Jakub Karnowski** za swój największy sukces jako ucznia prof. Balcerowicza uznał prywatyzację kolejki górskiej na Kasprowy Wierch – sprawę kontrowersyjną dla wielu osób o poglądach lewicowych czy nacjonalistycznych. Uczestnicy panelu odpowiadali także na pytanie, co Leszek Balcerowicz wniósł do nauk ekonomicznych.

Konferencja zakończyła się podsumowaniem dokonanym przez Jubilata. Prof. Leszek Balcerowicz podkreślił, że na zjawisko „złej wiedzy" są narażone zwłaszcza nauki społeczne – w tym ekonomia – ze względu na trudniejszą sprawdzalność w porównaniu z naukami ścisłymi. „Marksizm był oparty na jednej definicji – wyzysku, a zyskał bardzo duży wpływ. To nie robotnicy robili rewolucję, tylko sfrustrowani intelektualiści". Profesor ponownie nawiązał do wzrostu popularności poglądów etatystycznych w kręgach intelektualnych. „Gdzie były największe załamania gospodarcze? Tam, gdzie był rynek, czy tam, gdzie go nie było? Największe katastrofy tworzy nadmierna władza polityczna" – przekonywał. Autor polskich przemian gospodarczych nawiązał także do problematyki transformacji ekonomicznej: „Nie jest trudno powiedzieć, który system jest lepszy, a który gorszy. Naprawdę interesującym problemem praktycznym i analitycznym jest to, jak dokonać przejścia. W 1989 r. nikt nie wiedział, jak szybko należy prywatyzować gospodarkę socjalistyczną" – mówił, a następnie krytycznie odniósł się do zwyczaju używania słowa „transformacja" tylko w znaczeniu pozytywnym. „Transformacje są dobre i złe. Złe obniżają jeden ze wskaźników, takich jak demokracja, praworządność, ochrona wolności indywidualnej" – mówił prof. Balcerowicz, nawiązując do ciągle żywego ryzyka pojawienia się autorytaryzmu we współczesnej Europie. „Grupy autorytarne posługują się trzema metodami: przekupywaniem, ogłupianiem i zastraszaniem. Żaden człowiek nie może czuć się samotny w przypadku zastraszania" – zakończył swoje wystąpienie Leszek Balcerowicz.

ZOBACZ RELACJĘ NA YOUTUBE ➡

RAPORT FOR: ZATORY PŁATNICZE: DUŻY PROBLEM DLA MAŁYCH FIRM

17 marca br. w Centrum Prasowym PAP w Warszawie odbyła się konferencja prasowa Forum Obywatelskiego Rozwoju, podczas której zaprezentowano raport „Zatory płatnicze: duży problem dla małych firm". Publikacja zawiera m.in. wyniki badania, w którym udział wzięli polscy przedsiębiorcy, oraz rekomendacje, które skierowane zostaną nie tylko do rządu, ale również do przedsiębiorców i stowarzyszeń branżowych.

W konferencji udział wzięli: dr Aleksander Łaszek, główny ekonomista FOR, dr Małgorzata Starczewska-Krzysztoszek, główna ekonomistka Konfederacji Lewiatan, oraz Marcin Nowacki, wiceprezes, dyrektor ds. relacji publicznych ZPP.

Ponad 100 mld zł rocznie wynoszą koszty zatorów płatniczych dla polskich firm. Zakazanie ustawowe zatorów płatniczych jest niemożliwe – bankructwa przedsiębiorstw czy spory dotyczące jakości dostarczonych towarów są naturalnie wpisane w prowadzenie działalności gospodarczej i związane z tym ryzyko. W naszym badaniu wskazujemy jednak działania, które pozwolą ograniczyć negatywne konsekwencje zatorów płatniczych dla firm oraz gospodarki.

Jak pokazują badania „Portfela należności polskich przedsiębiorstw", skala problemów z zatorami płatniczymi na poziomie makro jest silnie powiązana z koniunkturą gospodarczą – w okresie spowolnień problemy z zatorami rosną. W okresie spowolnienia gospodarczego w 2011 roku dla małych i średnich przedsiębiorstw zatory płatnicze były największą barierą ograniczającą ich inwestycje.

Zatory płatnicze hamują rozwój ponad jednej czwartej przedsiębiorstw w Polsce.

Niska stopa inwestycji prywatnych ogranicza możliwości rozwoju polskiej gospodarki. W ciągu ostatnich 10 lat inwestycje przedsiębiorstw w nowych krajach członkowskich UE z Europy Środkowo-Wschodniej wynosiły przeciętnie 16,1% PKB, w Polsce zaś tylko 10,7% PKB. Niska stopa inwestycji oznacza mniejszą liczbę maszyn i urządzeń w firmach, niższą wydajność pracy i w konsekwencji również niższe płace pracowników.

GfK Polonia na zlecenie Forum Obywatelskiego Rozwoju przeprowadziło badanie, na podstawie którego eksperci FOR ocenili przyczyny i skutki zatorów płatniczych na koniec 2016 r.

Uzyskane wyniki wskazują na istotne różnice w postrzeganiu przyczyn i skutków zatorów wśród firm, które faktycznie ich doświadczyły, oraz pozostałych przedsiębiorstw. Choć dla ogółu przedsiębiorstw zatory płatnicze nie są szczególnie mocną barierą ograniczającą inwestycje, to już dla firm, które ich doświadczyły, ich znaczenie rośnie. Innymi słowy: dla ponad jednej czwartej polskich przedsiębiorstw, które w ciągu ostatnich 3 lat doświadczyły zatorów płatniczych, są one jedną z najistotniejszych barier hamujących wzrost inwestycji.

Przedsiębiorcy, którzy mieli problemy z zatorami płatniczymi, jako ich główne przyczyny wskazywali bankructwa kontrahentów oraz zatory przez nich doświadczane. Oznacza to, że zatory w jednym punkcie łańcucha dostaw mogą rozprzestrzeniać się na współpracujące firmy.

FREE MARKET ROAD SHOW 2017

THE WORLD, EUROPE AND POLAND AFTER BREXIT AND TRUMP

„Populiści zapewniają, że chcą nas bronić. Przesłanie populistyczne jest łatwiejsze w odbiorze od innych narracji. Opiera się ono na obwinianiu innych" – powiedział Daniel Kaddik, dyrektor projektów we Friedrich Naumann Foundation.

22 maja 2017 roku odbyła się piąta edycja Free Market Road Show (FMRS) w Warszawie. Głównym organizatorem konferencji w Polsce było Forum Obywatelskiego Rozwoju, a cały cykl konferencji w Europie zorganizowało Austrian Economics Center wraz z lokalnymi partnerami. Konferencja po raz pierwszy gościła w Uczelni Łazarskiego.

Panel pt. **„Troubled Times in a Divided World: Future of Europe after Brexit"** dotyczył szans i zagrożeń dla brytyjskiej i europejskiej gospodarki w związku z wyjściem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej.

Barbara Kolm – prezes Friedrich A. v. Hayek Institute i dyrektor Austrian Economics Centre), zgodziła się z **Richardem Teatherem**, że brexitu nie należy postrzegać wyłącznie w negatywnym świetle. Wyraziła także nadzieję, że „Londyn stanie się Singapurem Europy, że stanie się europejskim centrum usług finansowych. Nie możemy powracać do polityki ciasnych egoizmów narodowych".

Prof. Leszek Balcerowicz, rozpoczynając swój wykład pt. **„The Institutional Systems and the Quality of Life",** wskazał, że istnienie rządów prawa jest gwarantem dobrej jakości życia obywateli i poszanowania praw jednostki. Według niego publiczna narracja na temat wolnego rynku jest pełna zakłamań. „Mamy do czynienia z niewiarygodnym nonsensem, z całym morzem nonsensów dotyczących problemu nierówności. Zdaniem Leszka Balcerowicza do zakłamania dyskusji publicznej w postaci demonizacji wolności gospodarczej przyczyniają się zakorzenione w debacie proste, lecz fałszywe skojarzenia: jeżeli polityk mówi, że coś jest „wspólne", „narodowe", to znaczy, że jest to przeciwieństwo rzekomo „egoistycznej" własności prywatnej.

Drugi panel **„A Major Economic Reconfiguration: The End of the Free Trade Era?"** poświęcono innym konsekwencjom antyrynkowych nastrojów – powszechnej krytyce umów o wolnym handlu i zapowiedziom kilku znaczących gospodarek, w tym Stanów Zjednoczonych, o wycofaniu się z tego rodzaju międzynarodowych porozumień.

James Sproule – główny ekonomista i dyrektor ds. strategicznych w Institute of Directors, podkreślił, że warto mieć na uwadze, iż ludzie ulegają uproszczonym populistycznym narracjom ze względu na realne problemy społeczno-ekonomiczne, jakich doświadczają. „Ignorowanie zmartwień obywateli prowadzi do ich frustracji. Jeżeli nie chcesz populizmu, musisz wprowadzić jakieś rozwiązania". Podkreślił jednak, że jego zdaniem takie antypopulistyczne rozwiązania muszą opierać się na praworządności i pozwoleniu ludziom na działanie – tak aby biurokraci nie blokowali możliwej „eksplozji" ludzkiej kreatywności i przedsiębiorczości.

Marcin Chmielowski – wiceprezes Fundacji Wolności i Przedsiębiorczości, nawiązał do dwóch wizji filozoficzno-politycznych, przez pryzmat których można patrzeć na kwestię wolnego handlu: pierwsza wizja przedstawia pesymistyczny obraz człowieka, który walczy z innymi ludźmi o rzadkie zasoby materialne; druga wizja opiera się na pokojowej, międzyludzkiej współpracy na rzecz uzyskania tych zasobów.

#LICZBADNIAFOR

„Liczba dnia" to projekt FOR, który wystartował w sierpniu 2016 r. i cieszy się bardzo dużą popularnością wśród użytkowników naszych kanałów social media.

Każdego dnia eksperci i zespół FOR wybierają dla Państwa ważną i interesującą liczbę o tematyce ekonomiczno-gospodarczej i przedstawiają ją wraz z krótkim i czytelnym opisem na grafice publikowanej w mediach społecznościowych.

Dzięki temu, że liczby są powiązane z aktualnymi badaniami oraz bieżącą sytuacją polityczno-gospodarczą w kraju i na świecie, a źródła, z których korzystamy, są sprawdzone i wiarygodne – nasz projekt często jest cytowany w mediach.

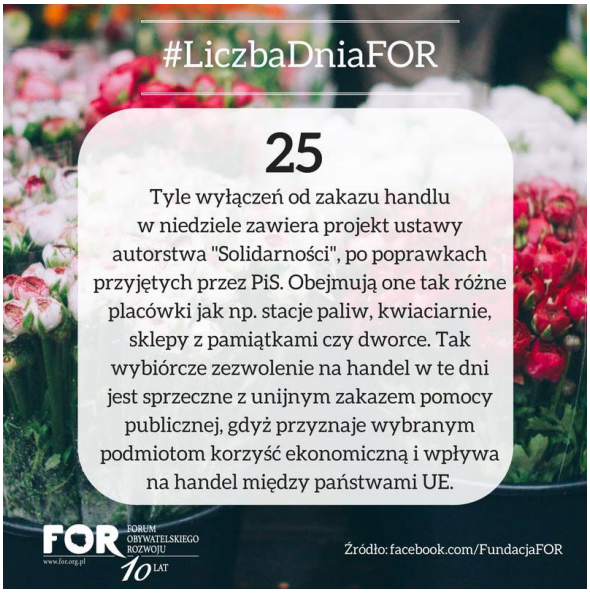

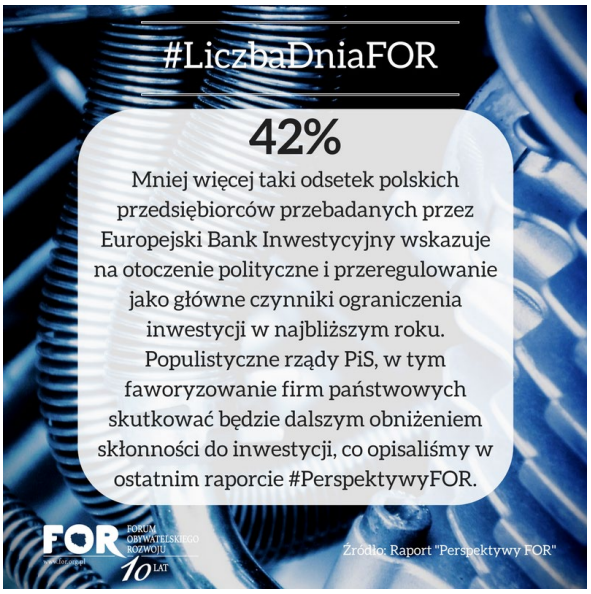

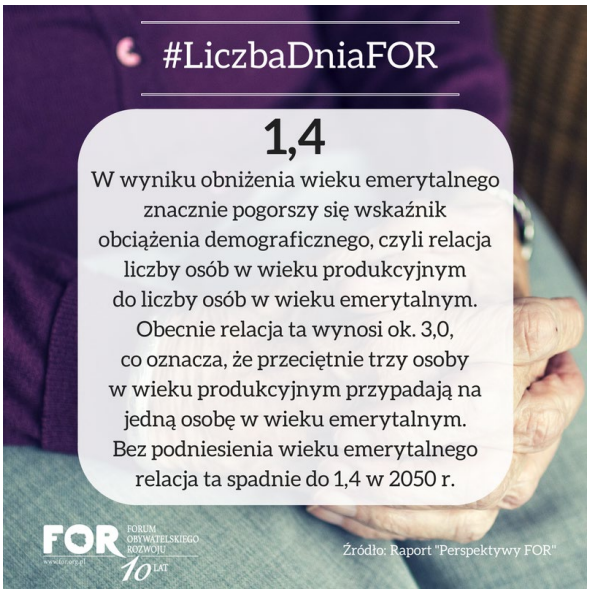

RACHUNEK OD PAŃSTWA ZA 2016 ROK

28 kwietnia 2017 roku zaprezentowaliśmy „Rachunek od państwa za 2016 rok", który przystępnie pokazuje strukturę wydatków naszego państwa.

Kolejna, szósta edycja akcji, jak co roku została zorganizowana tuż przed końcowym terminem rozliczenia PIT. Pracownicy i wolontariusze FOR byli obecni pod Pierwszym Urzędem Skarbowym w Warszawie, gdzie informowali przechodniów o stanie finansów państwa, rozdając wydrukowane rachunki oraz odpowiadając na nurtujące pytania.

Z badania zrealizowanego na zlecenie FOR w kwietniu 2016 roku wynika, że ponad 95% Polaków nie wie, jakiej wielkości są wydatki państwa, a zdecydowana większość nie zna również ich struktury. Tylko 4% osób poprawnie wskazało wielkość wydatków państwa, 65% w ogóle nie udzieliło odpowiedzi, a 27% sądziło, że wydatki państwa są dwukrotnie niższe niż w rzeczywistości. Ponad ¼ ankietowanych uważa, że wydatki na administrację są największą częścią wydatków państwa, podczas gdy w rzeczywistości stanowią one tylko 5%, niemal 6 razy mniej niż emerytury i renty, które z kolei stanowią największy wydatek państwa.

W 2016 roku „Rachunek od państwa" na jednego mieszkańca wyniósł 20 214 zł i był o 2 196 zł wyższy niż 6 lat temu. Niska świadomość Polaków o wydatkach publicznych ma poważne konsekwencje dla życia politycznego i gospodarczego kraju, zwłaszcza przy okazji wyboru władz – np. brak wiedzy o tym, jak dużo wydajemy na renty i emerytury, sprawia, że nie ma powszechnej krytyki dalszego zwiększania tych wydatków (np. poprzez obniżanie wieku emerytalnego czy wprowadzenie 13. emerytury). Z kolei wiara, że tak wiele wydajemy na administrację, sprawia, że wyborcy ulegają złudnym hasłom, iż kosztowne obietnice polityków mogą być sfinansowane z obniżenia kosztów działania administracji.

Rachunek od państwa
Rzeczpospolita Polska za wydatki
W ROKU 2016

Usługa	cena na 1 mieszkańca
Emerytury z ZUS	2 918
Emerytury z KRUS	291
Emerytury żołnierzy, policjantów i pozostałych służb mundurowych, sędziów i prokuratorów	381
Renty	989
Dodatki do rent i emerytur, dodatki pielęgnacyjne, zasiłki chorobowe, itp.	696
Składki NFZ i PIT emerytów i rencistów	1 071
Przedszkola, podstawówki, gimnazja i szkoły średnie	1 846
Szkolnictwo wyższe	518
Ochrona zdrowia	2 207
Pomoc społeczna, wsparcie dla bezrobotnych	1 228
Rodzina 500+	448
Wojsko	735
Policja, straż pożarna, straż graniczna, BOR, ABW, AW i CBA	364
Sądy i więzienia	307
Drogi krajowe	455
Drogi samorządowe	515
Kolej i tory	581
Pozostałe wydatki na transport	87
Administracja rządowa	342
Administracja samorządowa	547
Administracja ZUS, KRUS i NFZ	122
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	60
Ochrona środowiska	580
Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo	216
Sport i wypoczynek	144
Kultura	249
Informatyka	23
Wspieranie wybranych sektorów (w tym dotacje dla kopalń)	61
Składka do budżetu UE	504
Inne	909
Koszt obsługi długu publicznego	818
RAZEM PLN	**20 214**

Łącznie wydatki publiczne w 2016 roku były o prawie 6% wyższe od dochodów. W rezultacie dług publiczny w przeliczeniu na jednego mieszkańca wzrósł do poziomu 26257 zł i był o 2046 zł wyższy niż w 2015 roku.

Forum Obywatelskiego Rozwoju
www.dlugpubliczny.org.pl
www.sprawdzpodatki.pl
Facebook.com/LicznikDluguPublicznego
www.for.org.pl

Na co rządzący wydają najwięcej? Emerytury i renty, edukacja oraz służba zdrowia łącznie odpowiadają za ponad połowę wydatków państwa. W 2016 roku największe pozycje w rachunku (w przeliczeniu na jednego mieszkańca) to:

- Emerytury i renty – 6345 zł
- Edukacja – 2365 zł
- Opieka zdrowotna – 2207 zł
- Pomoc społeczna – 1676 zł (w tym 448 zł program Rodzina 500+)
- Transport – 1638 zł
- Wojsko, policja, więzienia, sądy – 1407 zł
- Administracja – 1072 zł
- Odsetki od długu publicznego – 818 zł

Największe zmiany w stosunku do lat poprzednich spowodowały wprowadzenie programu Rodzina 500+, spadek kosztów obsługi długu oraz przeszacowanie wydatków na transport. Program Rodzina 500+ został wprowadzony w kwietniu 2016 roku i dopiero w 2017 roku będzie w pełni widoczny w „Rachunku od państwa". Wydatki na transport najpewniej są przeszacowane – w momencie tworzenia „Rachunku od państwa" nie są jeszcze znane wszystkie sprawozdania instytucji publicznych, ale dostępne dane wskazują, że plany inwestycyjne nie zostały w pełni wykonane. Koszty obsługi długu spadają od 2013 roku, co wynika przede wszystkim ze skoku na OFE w 2014 roku oraz niskich stóp procentowych w światowej gospodarce.

Wydatki państwa to nie tylko wydatki budżetu państwa, ale także samorządów, NFZ, FUS zarządzanego przez ZUS, KRUS i wielu innych podmiotów. Choć zdecydowana większość wydatków publicznych przypada na kilka wymienionych powyżej instytucji, to należy pamiętać, że cały sektor finansów publicznych obejmuje ponad 61 tysięcy rozmaitych instytucji. Ze względu na niemożność pozyskania danych dla wszystkich tych podmiotów oraz skorygowania przepływów między nimi rachunek od państwa zawiera pozycję bilansującą „Inne".

„Rachunek od państwa" przedstawia wydatki państwa w przeliczeniu na przeciętnego obywatela celowo w dużym uproszczeniu. Wysokość płaconych przez konkretną osobę podatków i składek zależy od tego, ile ona zarabia i co kupuje.

WWW.DLUGPUBLICZNY.ORG.PL

SPRAWDŹ PODATKI

Miliardy i miliony złotych, o których toczą się dyskusje w Sejmie, dla większości Polaków są kwotami abstrakcyjnymi. Jednocześnie na co dzień płacimy znacznie bardziej namacalne podatki, co jest powodem licznych narzekań.

Dlatego Forum Obywatelskiego Rozwoju przygotowało „Kalkulator Podatkowy", dzięki któremu każdy może oszacować, ile pieniędzy w postaci różnego rodzaju podatków i składek płaci na utrzymanie państwa. Narzędzie pokazuje również, na co państwo je wydaje; jaka część z nich przeznaczona jest m.in. na emerytury, służbę zdrowia, edukację, administrację i inne.

Celem portalu SprawdzPodatki.pl jest pokazanie, że płacone przez nas podatki i wydatki publiczne to dwie strony tego samego medalu. Dlatego nie można odpowiedzialnie dyskutować o obniżeniu podatków bez równoczesnego ograniczenia wydatków i analogicznie – nie można mówić o wzroście wydatków publicznych bez podnoszenia podatków.

Poza samym podatkiem PIT nasza płaca jest obciążona różnego rodzaju składkami; część z nich, formalnie rzecz biorąc, jest opłacana przez pracodawcę, część przez pracownika. W praktyce jednak podział ten jest sztuczny – pracownika tak naprawdę interesuje przede wszystkim, ile pieniędzy otrzymuje do ręki, natomiast dla pracodawcy najważniejsze jest, ile musi zapłacić łącznie za dane miejsce pracy.

Po wpisaniu orientacyjnej wielkości miesięcznych wydatków na różne dobra i usługi Kalkulator FOR pozwala także oszacować, ile VAT i akcyzy płacimy.

Za pomocą Kalkulatora FOR każdy użytkownik może wygenerować swój własny, spersonalizowany „Rachunek od państwa". Wystarczy wejść na SprawdzPodatki.pl i postępować zgodnie z wytycznymi.

Oryginalny kalkulator podatkowy został przygotowany przez zaprzyjaźniony litewski think tank Lithuanian Free Market Institute. FOR zaadaptowało aplikację do polskich warunków.

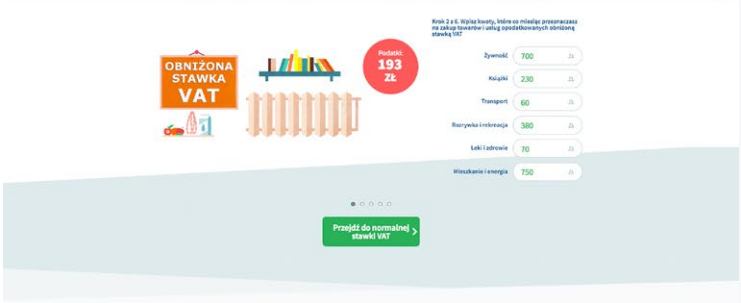

WWW.SPRAWDZPODATKI.PL

MONITOR WOLNOŚCI GOSPODARCZEJ

„Monitor" to projekt FOR, który bierze pod lupę zgłaszane przez rząd propozycje nowych regulacji prawnych mogących stanowić zagrożenie dla wolności gospodarczej w Polsce.

Ograniczenia wolności gospodarczej mogą przybierać najróżniejsze formy. Rząd może wprost zakazywać określonych rodzajów działalności, ale może też stosować bardziej wyrafinowane sposoby, np. ustalać ceny maksymalne i minimalne, wprowadzać regulacje podatkowe sprzyjające jednym firmom, a szkodzące innym.

Na potrzeby projektu przyjęliśmy podział ograniczeń wolności gospodarczej zgodny z przygotowywanym przez OECD wskaźnikiem PMR (Product Market Regulation), który analizuje ograniczenia konkurencji.

Może wydawać się paradoksem, że przy ogólnym haśle deregulacji wciąż są uchwalane nowe ustawy ograniczające wolność gospodarczą. Jednak za każdym ograniczeniem wolności gospodarczej i konkurencji stoją konkretne grupy osób, które na nich korzystają. Jednym z celów „Monitora" jest rzetelne pokazywanie, kto traci, a kto zyskuje na nowych regulacjach.

Monopol sądowy i administracyjny Poczty Polskiej

Autor: Marcin Zieliński, 2017-07-26

Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa w nowelizacji ustawy Prawo pocztowe przewiduje przyznanie tzw. operatorowi wyznaczonemu wyłączności na dostarczenie przesyłek w postępowaniu sądowym i administracyjnym. Tym samym Poczta Polska, będąc operatorem wyznaczonym do końca 2025 roku, nie będzie w tym obszarze poddana presji konkurencji rynkowej. Z powodu tej nowelizacji koszty dostarczania przesyłek ponoszone przez sądy i urzędy mają wzrosnąć według samego projektodawcy o niemal miliard złotych do 2019 roku. Oznacza to, że według ostrożnych szacunków w 2019 roku 24% przychodów Poczty Polskiej będzie pochodzić z zastrzeżonych dla niej przesyłek sądowych i administracyjnych.

Jednolita cena książki

Autor: Rafał Trzeciakowski, 2017-03-21

Polska Izba Książki lobbuje za kartelizacją rynku książki drukowanej. Z pewnymi wyłączeniami, wydawca lub importer ustalałby cenę książki, która mogłaby być obniżona w ciągu roku maksymalnie o 5% przez sprzedawców. Sprzedawca końcowy byłby zobowiązany, na żądanie klienta, zamówić mu dowolną książkę dostępną u wydawcy lub importera, obciążając go jednolitą ceną książki i kosztami dostawy.

Nacjonalizacja Pekao

Autorzy: Tomasz Dróżdż i Rafał Trzeciakowski, 2017-02-14

W grudniu 2016 roku, po ponad 17 latach od prywatyzacji na rzecz UniCredit, rząd ponownie znacjonalizował bank Pekao. Przy tej okazji pojawiły się głosy, że rząd odkupuje bank, który został sprzedany po zaniżonej cenie w latach 90. W rzeczywistości państwo odkupiło Pekao po dwukrotnie wyższej cenie, niż sprzedało, ponieważ prywatny inwestor podniósł wartość banku. Cena, po jakiej renacjonalizowano Pekao, zapewniła UniCredit zysk na całej inwestycji, ale nie był on wiele wyższy od średniego zysku na akcjach banków w tym okresie.

MONITOR

WWW.MONITOR.FOR.ORG.PL

KOMIKSY EKONOMICZNE

„Komiksy ekonomiczne" to projekt, który FOR realizuje dzięki wsparciu finansowemu od Banku Zachodniego WBK od 2009 roku. Celem konkursu jest przedstawienie zagadnień związanych z gospodarką i ekonomią w przystępnej formie obrazkowej, ciekawej dla młodych ludzi. Z roku na rok konkurs cieszy się coraz większą popularnością – w 8. edycji (2017) wzięło udział 225 rysowników, a w trwającej obecnie 9. edycji aż 375!

Konkurs otwarty jest zarówno dla profesjonalnych rysowników, jak i dla amatorów, dla których może stać się początkiem kariery.

Każdego roku ze zwycięskich prac tworzona jest antologia komiksowa, która w formie papierowej trafia bezpłatnie do szkół w całej Polsce. W 2017 roku komiksy ekonomiczne FOR trafiły do 500 nauczycieli, głównie WOS-u i przedsiębiorczości, z ponad 300 szkół, a w maju 2017 roku ponad 160 nauczycieli szkół ponadpodstawowych wzięło udział w konferencji pt. „Nauczanie ekonomii a społeczeństwo obywatelskie".

Przez cały 2017 rok FOR promował antologię na targach edukacyjnych i targach komiksu; prowadziliśmy też lekcje pokazowe z wykorzystaniem komiksów ekonomicznych. W sumie odbyło się 163 lekcji dla ponad 3000 uczniów z całej Polski.

Rok 2018 zapowiada się dla FOR jeszcze bardziej pracowicie w obszarze edukacyjnym – chcemy przeprowadzić lekcje ekonomii dla jeszcze większej liczby uczniów, a na rozdystrybuowanie czeka aż 15 tysięcy egzemplarzy najnowszej antologii komiksowej.

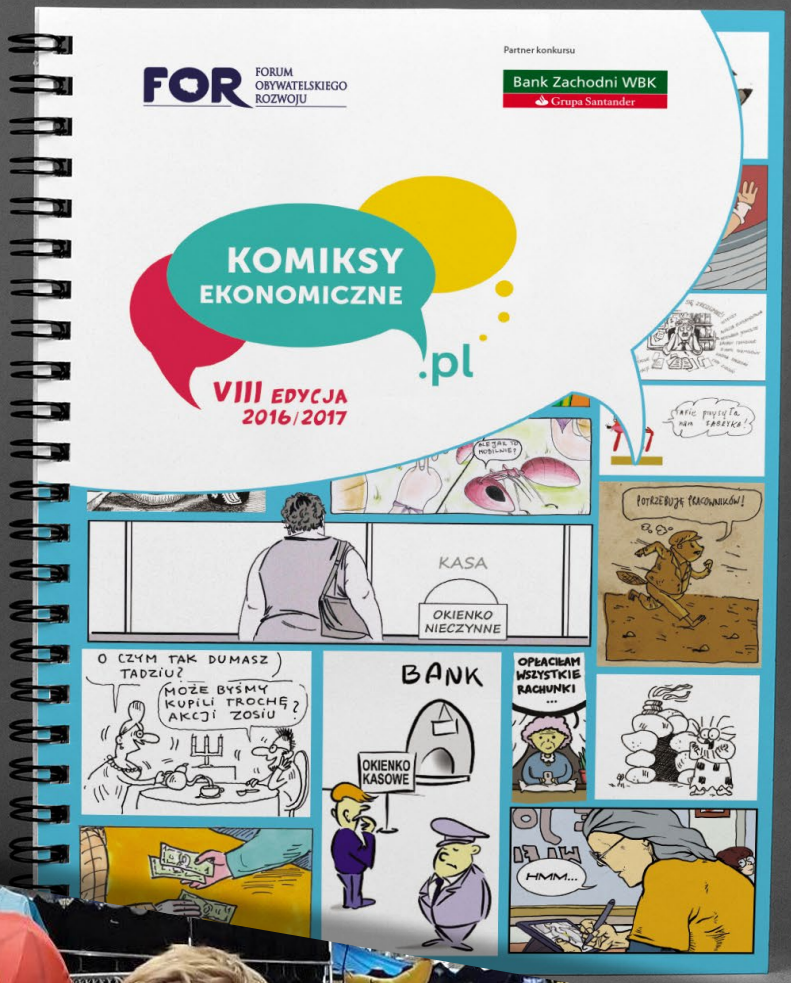

WWW.KOMIKSYEKONOMICZNE.PL

KONFERENCJE TEMATYCZNE DLA NAUCZYCIELI

Jednym z ważnych elementów projektu „Komiksy Ekonomiczne" są konferencje, które FOR organizuje dla nauczycieli przedmiotów społecznych, w których udział biorą teoretycy i praktycy podstaw ekonomii, WOS-u oraz podstaw przedsiębiorczości.

Konferencje te są miejscem dyskusji i wymiany poglądów oraz dzielenia się doświadczeniami. Ich głównym celem jest wypracowanie mechanizmów atrakcyjnej edukacji ekonomicznej.

Konferencje, które odbyły się w poprzednich latach: „Innowacyjne metody nauczania ekonomii w szkołach", „Edukacja ekonomiczna w XXI wieku" oraz „Po co nam ta ekonomia? – czyli jak skutecznie jej uczyć", cieszyły się dużym zainteresowaniem m.in. nauczycieli, dyrektorów szkół i metodyków.

W 2017 ROKU PONAD 120 NAUCZYCIELI WZIĘŁO UDZIAŁ W SPOTKANIU „EDUKACJA EKONOMICZNA A SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE".

Konferencja rozpoczęła się od panelu dyskusyjnego **„Nauczanie ekonomii a postawa obywatelska"**. Debata miała na celu zmierzenie się z pytaniem „Jaki jest związek między ekonomią a świadomością obywatelską?". Ekspertami panelu byli: Marek Tatała, wiceprezes i ekonomista FOR, Sylwia Żmijewska-Kwireg, Centrum Edukacji Obywatelskiej, dr Aneta Waszkiewicz, wykładowczyni Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

Podczas panelu **„Kongres Młodzieży Przedsiębiorczej – współpraca na rzecz wzrostu świadomości ekonomicznej"** Iwona Brożyna i Iwona Wojciechowska z 1 Oddziału Banku Zachodniego WBK w Świdnicy opowiedziały o nowej formie edukacji i aktywizacji uczniów, jaka powstała w Świdnicy. Zaprezentowały także efekty współpracy ze szkołami w zakresie edukacji ekonomicznej z wykorzystaniem „Komiksów ekonomicznych".

Ostatnią częścią konferencji był panel dyskusyjny pt. **„Wyzwania w nauczaniu ekonomii"**. Dr Katarzyna Mikołajczyk, Akademia Młodego Ekonomisty SGH, dr Dariusz Danilewicz, wykładowca SGH, oraz Stanisław Kwiatkowski, członek zarządu Instytutu Misesa, zaprezentowali efekty swojej pracy naukowej i dydaktycznej oraz przedstawili nauczycielom rekomendacje dotyczące nauczania ekonomii na różnych poziomach edukacji.

Zapraszamy nauczycieli na kolejną konferencję w maju 2018 roku.

LETNIA SZKOŁA LESZKA BALCEROWICZA

24–30 września 2017 roku pod Warszawą odbyła się Letnia Szkoła Leszka Balcerowicza.

Tegoroczna edycja była wydarzeniem o wyjątkowym charakterze – wzięło w niej udział 40 osób, w tym po raz pierwszy maturzyści i absolwenci poprzednich edycji. Mieli oni okazję uczestniczyć w warsztatach, prelekcjach i seminariach prowadzonych przez wybitnych polskich przedsiębiorców i ekonomistów.

TEMATY TEGOROCZNEJ EDYCJI:

1. Korzyści dla gospodarki wynikające z otwartości kraju na imigrację. Omów na wybranym przykładzie lub na podstawie doświadczeń innych krajów.
2. Opisz wybrane rozwiązanie/a w wymiarze sprawiedliwości innych krajów, które przeniesione do Polski poprawiłoby/yby efektywność systemu, zachowując sędziowską niezależność.
3. Znajdź i omów przykład interwencji państwa w Polsce, która wypiera sektor prywatny na korzyść państwowego.

PATRONI MEDIALNI: RZECZPOSPOLITA, PARKIET, RADIO KAMPUS, DLASTUDENTA.PL, RADIO AFERA, AKADEMICKIE RADIO LUZ.

ZWYCIĘZCY TEGOROCZNEJ EDYCJI:

1. **Bartłomiej Kuban** (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie) za pracę pt. „Korzyści dla gospodarki wynikające z otwartości kraju na imigrację na przykładzie Wielkiej Brytanii".
2. **Andrzej Kędzierski** (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu) za pracę pt. „Imigracyjne iluzje".
3. **Maciej Skrzynecki** (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) za pracę pt. „They took our jobs!".

Zwycięzcy otrzymali nagrody pieniężne, a wszyscy uczestnicy liczne nagrody książkowe oraz zestawy upominkowe od naszych partnerów.

PRELEGENTAMI TEGOROCZNEJ EDYCJI BYLI M.IN.:

Leszek Balcerowicz, przewodniczący Rady Fundacji Forum Obywatelskiego Rozwoju,

Włodzimierz Cimoszewicz, wicepremier, minister sprawiedliwości,

Tomasz Czechowicz, prezes zarządu MCI Capital SA,

David Huse OBE, oficer Orderu Imperium Brytyjskiego, doświadczony menedżer globalnych firm,

Zbigniew Inglot, prezes zarządu Inglot sp. z o.o.,

Jakub Karnowski, prezes zarządu Luma Investment SA,

Paweł Kowal, Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk,

Janusz A. Majcherek, kierownik Katedry Socjologii Kultury Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie,

Jeremi Mordasewicz, doradca zarządu Konfederacji Lewiatan,

Andrzej Rzońca, przewodniczący Towarzystwa Ekonomistów Polskich,

Rafał Sonik, prezes zarządu Gemini Holding sp. z o.o.,

Jerzy Stępień, były sędzia Trybunału Konstytucyjnego, prorektor Uczelni Łazarskiego,

Piotr Maślak, dziennikarz i trener wystąpień publicznych,

Mariusz Książek, prezes Marvipol SA,

Mariusz Szeib, prezes zarządu Texet Poland sp. z o.o.,

Piotr Krupa, prezes zarządu Kruk SA,

Agata Stremecka, prezes zarządu Forum Obywatelskiego Rozwoju,

Marek Tatała, wiceprezes zarządu Forum Obywatelskiego Rozwoju,

Aleksander Łaszek, wiceprezes zarządu i główny ekonomista Forum Obywatelskiego Rozwoju.

JUBILEUSZ 10-LECIA DZIAŁALNOŚCI FOR

LESZEK BALCEROWICZ
PRZEWODNICZĄCY RADY FOR

„W końcu 1991 roku, odchodząc od polityki, byłem przekonany, że już nigdy do niej nie wrócę. Byłem politykiem od zadań, a nie od stanowisk i celebry. Okazało się jednak, że zadania ciągle są, że nie wszystko zostało zrobione. Wróciłem więc do polityki i zostałem wybrany na przewodniczącego najbardziej reformatorskiej wówczas partii, aby przyspieszyć reformy. Pod koniec mojej służby publicznej, która trwała dłużej, niż myślałem, wiedziałem już, że założę mocny, sprawny i rzetelny think tank, i tak się stało. Szukaliśmy nazwy i znaleźliśmy bardzo dobrą – Forum Obywatelskiego Rozwoju.

FOR stało się bardzo ważną częścią mojego życia. Nie osobistego, ale życia publicznego, bo w demokracji, której trzeba chronić jak źrenicy oka, i w państwie prawa to, w jakim kierunku kraj zmierza oraz o czym decydują politycy – zależy, przede wszystkim, od rozkładu opinii i postaw w społeczeństwie. I nigdy nie jest za dużo »strażników wolności«. Zwykle jest ich za mało. W Polsce potrzeba nam teraz więcej »strażników wolności«, ale nie indywidualnych, tylko zorganizowanych. Nie hierarchicznych, ale napędzanych przez poczucie misji – skoordynowanej.

Dlatego cieszę się, że organizujemy kolejne Szkoły, rekrutujemy młodych, zdolnych ludzi i zgodnie z ich i naszymi przekonaniami, staramy się ich trenować, by byli komandosami wolności i praworządności. Chciałem podziękować wszystkim tym, którzy z nami są, bo wiem, że nie chodzi tylko o sympatię, ale o bardzo potężną więź – poczucie misji w ważnej sprawie. Nie ma ważniejszej sprawy w życiu publicznym niż rozległe wolności w ramach państwa prawa – i to musimy obronić”.

AGATA STREMECKA
PREZES ZARZĄDU FOR

„Spotykamy się często z twierdzeniem, że nic nie da się zrobić. Że nie mamy wpływu na wydarzenia ani jako ludzie, ani jako organizacja pozarządowa. To nieprawda!

Nie zastąpimy partii politycznych – nie zrobimy tego za was, drodzy politycy. Ale pokażemy wam na danych, wynikach badań i doświadczeniach innych krajów, że ściganie się na populizmy nie zastąpi reform, które są potrzebne, by wasze i nasze dzieci żyły w lepszym kraju. Nie zastąpimy mediów – ale pokażemy wam, jak za pomocą rzetelnych danych można odkłamywać fałszywą propagandę jednego czy drugiego rządu. W końcu, nie zastąpimy wyborców przy urnach, ale za pomocą naszych akcji możemy pokazać konsekwencje złych wyborów.

To przez 10 lat starało się robić FOR i to będzie robiło dalej, ze zdwojoną siłą. Ta siła opiera się na trzech filarach: moich współpracownikach – bez których nic by się nam nie udało. Waszym wsparciu, drodzy darczyńcy – bez waszych pieniędzy i wytrwałości nie moglibyśmy istnieć. I przede wszystkim na założycielu FOR – Leszku Balcerowiczu, za którego konsekwencją, energią i tempem codziennie próbujemy nadążać”.

PATRYCJA SATORA
DYREKTOR DS. ROZWOJU FOR

„Staramy się wspólnie pracować na rzecz realizacji naszej misji statutowej, angażując ekspertów, specjalistów i wolontariuszy. Stałe wsparcie finansowe jest kluczowe dla rozwoju Fundacji. Nawet niewielkie kwoty, ale wpłacane regularnie przez Darczyńców, zapewniają sprawne funkcjonowanie Fundacji i jednocześnie potwierdzają sens naszej pracy. Jesteśmy za nie ogromnie wdzięczni”.

NATALIA WYKROTA
DYREKTOR DS. KOMUNIKACJI FOR

„Wzrost cytowań publikacji FOR oraz aktywności naszych ekspertów w mediach rok do roku świadczy o tym, że są one źródłem rzetelnej informacji dla dziennikarzy oraz opinii publicznej. Z naszych opracowań korzystają nie tylko redakcje ogólnopolskie, regularnie docieramy również do mediów lokalnych, branżowych oraz zagranicznych. Jesteśmy obecni w mediach kilkanaście razy tygodniowo, aby – zgodnie z misją FOR – jak najszerzej docierać z opiniami, ostrzeżeniami i rekomendacjami odnośnie do konkretnych propozycji w celu zwiększenia lub zmniejszenia dla nich poparcia w społeczeństwie”.

KSIĄŻKA FOR

”WOLNOŚĆ, ROZWÓJ, DEMOKRACJA”

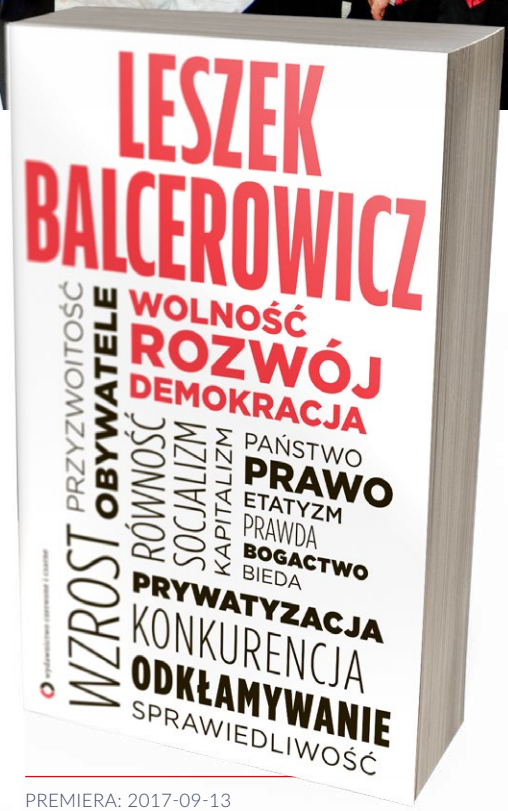

PREMIERA: 2017-09-13
WYDAWNICTWO: CZERWONE I CZARNE
LICZBA STRON: 413

Zbiór najważniejszych tekstów Leszka Balcerowicza z prasy polskiej i zagranicznej. Również tych z szuflady, nigdy niepublikowanych.

Teksty rozproszone, zebrane teraz w jeden tom, stały się znakomitym obrazem Polski i świata z ostatnich lat. Autor nadaje takim pojęciom jak demokracja, kapitalizm, państwo socjalne właściwy sens, walcząc z ich zakłamywaniem.

Sam autor podzielił teksty tematycznie:

- Język polityki i mediów oraz działanie samych mediów. Analizy przykładów i mechanizmów tego zjawiska.
- Ekonomiczne nonsensy – tezy być może jasne, ale błędne z logicznego lub empirycznego punktu widzenia.
- Ustroje: ich zróżnicowanie, skutki tych różnic dla warunków życia ludzi i zmiany ustrojów.
- Zmiany po socjalizmie w ujęciu porównawczym.
- Zmiany w Polsce po 1989 r., w tym zestawienie polityka a gospodarka.
- Demokracja, państwo prawa, rodzaje praw.
- Kryzysy (załamania gospodarki) w różnych ustrojach.
- Nierówności.
- Państwo socjalne.
- Pobudzanie gospodarki, keynesizm.

W 2017 roku odbyły się spotkania autorskie wokół książki, m.in. w Łodzi, Lublinie, Warszawie, Bydgoszczy i Szczecinie.

LESZEK BALCEROWICZ, FRAGMENT WSTĘPU DO KSIĄŻKI

Drodzy Czytelnicy!

Oddaję w Wasze ręce wybór swoich esejów, artykułów, wystąpień z okresu 1989–2016. Obejmuje on kilka tekstów dotąd niepublikowanych. Inne pojawiły się w rozmaitych miejscach.

Cały zestaw ukazuje się w zwartej i uporządkowanej formie po raz pierwszy. W procesie selekcji starałem się zminimalizować powtórzenia, pominąłem też teksty o charakterze zbyt technicznym. To, co pozostało, dotyczy jednak wszystkich zasadniczych problemów, którymi się zajmowałem jako analityk i publicysta oraz jako uczestnik życia publicznego w Polsce w okresie ustrojowej transformacji.

AKTYWNOŚĆ FOR ZA GRANICĄ

O DEMOKRACJI I PRAWORZĄDNOŚCI W WASZYNGTONIE

26 lipca 2017 r. w Kongresie Stanów Zjednoczonych w Waszyngtonie odbył się briefing Helsinki Commission, oficjalnie nazywanej Komisją ds. Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, poświęcony demokracji w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. W spotkaniu wziął udział Marek Tatała, Wiceprezes Zarządu FOR, który przebywał w USA na zaproszenie Center for International Private Enterprise (CIPE). W swoim wystąpieniu Marek Tatała skupił się na zagrożeniach dla praworządności w Polsce, a co za tym idzie dla jakości polskiej demokracji. Wyjaśnił, dlaczego tak wiele osób i instytucji słusznie sprzeciwiało się proponowanym przez partię rządzącą zmianom w wymiarze sprawiedliwości, co przyczyniło się do dwóch wet Prezydenta Andrzeja Dudy.

Jednym z efektów współpracy FOR z Center for International Private Enterprise jest kampania #FORDemocracy, której celem jest wzmacnianie demokratycznych wartości w Polsce, jako ważnego filaru wolnorynkowej gospodarki.

EPICENTER
European Policy Information Center

FOR CZŁONKIEM SIECI EPICENTER

Forum Obywatelskiego Rozwoju, jako jedyna organizacja z Polski, dołączyła do EPICENTER (The European Policy Information Center) – europejskiej sieci uznanych wolnościowych think tanków. Sieć EPICENTER została założona w październiku 2014 roku przez 6 organizacji pozarządowych z Unii Europejskiej. Od tego czasu organizacja jest aktywnym uczestnikiem debaty na temat polityki europejskiej, przedstawiając wolnorynkową perspektywę w obszarach takich jak gospodarka cyfrowa, handel, bezpieczeństwo energetyczne, konkurencja, regulacje finansowe, swobodny przepływ dóbr i usług oraz ochrona zdrowia. Członków EPICENTER łączy wspólna wizja społeczeństwa opartego na wolności gospodarczej, wolności osobistej i ograniczonej roli państwa w życiu człowieka.

Oprócz FOR członkami sieci są: Institute of Economic Affairs (Wlk. Brytania), Lithuanian Free Market Institute (Litwa), Bruno Leoni Institute (Włochy), Timbro (Szwecja), Civismo (Hiszpania), Institut économique Molinari (Francja), CEPOS (Dania).

AKTYWNOŚĆ FOR W 4LIBERTY.EU

FOR kontynuuje współpracę z siecią think tanków z Europy Środkowo-Wschodniej 4Liberty.eu Network. Na stronie 4Liberty.eu regularnie ukazują się teksty FOR, a eksperci naszej fundacji biorą udział w międzynarodowych spotkaniach i konferencjach organizowanych przez tę sieć. W październiku 2017 roku ukazał się kolejny numer czasopisma „4Liberty.eu Review", który był poświęcony ważnej z perspektywy polskiej gospodarki tematyce państwowych przedsiębiorstw. W numerze tym znaleźć można m.in. artykuł głównego ekonomisty FOR Aleksandra Łaszka pt. "Political Economy of State-Owned Enterprises in Poland".

ATLAS NETWORK

ATLAS NETWORK

FOR jest jednym z najważniejszych polskich partnerów Atlas Network, czyli największej międzynarodowej sieci skupiającej ponad 475 pozarządowych organizacji wolnościowych z ponad 90 krajów z całego świata. Eksperci FOR uczestniczą w konferencjach i szkoleniach organizowanych przez Atlas Network. W 2017 roku główne wystąpienie podczas Europe Liberty Forum organizowanego w Budapeszcie przez Atlas Network wygłosił prof. Leszek Balcerowicz.

OBSZARY BADAWCZE FOR

FINANSE PUBLICZNE

Proponujemy, w jaki sposób powinniśmy ograniczać wydatki publiczne. To jedyna odpowiedzialna droga, która pozwoli na znaczące obniżenie podatków, stopniową spłatę długu publicznego oraz trwałe przyspieszenie wzrostu gospodarczego Polski.

RYNEK PRACY

Analizujemy projekty rządowe pod kątem wzrostu zatrudnienia w Polsce. Jednocześnie, badając doświadczenia innych krajów, szukamy dobrych praktyk, które przeniesione na polski grunt mogą sprawić, że więcej Polaków będzie pracowało.

UNIA EUROPEJSKA

Analizujemy projekty unijnych dyrektyw, rozporządzeń i innych dokumentów pod względem wpływu propozycji UE na wolność gospodarczą i wolności obywatelskie, a przede wszystkim pod względem tego, jak przekładają się one na rozwój Polski i innych krajów członkowskich. Tłumaczymy też i komentujemy analizy niemieckiego think tanku Centrum für Europäische Politik.

WOLNOŚĆ GOSPODARCZA

Prowadzimy systematyczne działania przeciwko antywolnościowym presjom i wspieramy propozycje, które zwiększają zakres wolności i indywidualnej odpowiedzialności. Więcej wolności gospodarczej to najlepsza recepta na szybszy rozwój i poprawę warunków życia.

PAŃSTWO PRAWA

Wskazujemy zagrożenia płynące ze zmian prawnych, które zaburzają równowagę poszczególnych władz oraz ich wzajemną kontrolę. Przyglądamy się jakości procesów legislacyjnych i decyzjom podejmowanym przez instytucje publiczne.

WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Monitorujemy proces legislacyjny w zakresie całego systemu wymiaru sprawiedliwości. W naszych publikacjach poddajemy analizie projektowane lub nowo uchwalone regulacje. Badamy efektywność wymiaru sprawiedliwości i rekomendujemy działania mające na celu jego usprawnienie lub wyeliminowanie błędów w jego działaniu.

WYBRANE PROJEKTY FOR

PROJEKTY ANALITYCZNE

ANALIZY I RAPORTY

Badania poruszające ważne tematy gospodarcze i prawne. Nasze analizy zawierają poza diagnozą rekomendacje zmian. Pokazujemy też najlepsze praktyki z innych krajów.

KOMUNIKATY FOR OSTRZEGA I FOR POLECA

Krótkie komentarze naszych ekspertów do bieżących wydarzeń gospodarczych, prawnych i politycznych. Wszystkie nasze publikacje trafiają do rządzących oraz – za pośrednictwem mediów – do opinii publicznej.

EGZEKWOWANIE PRAWA I GOSPODARKA

Badamy efektywność wymiaru sprawiedliwości i rekomendujemy działania mające na celu jego usprawnienie. Przede wszystkim poprzez wpływ na produktywność i stopę inwestycji wymiar sprawiedliwości oddziałuje na wzrost gospodarki.

LEPSZEPODATKI.PL

Obywatelski projekt nowej, przejrzystej ordynacji podatkowej. Naszym celem jest zainicjowanie prac w dziedzinach dotychczas nieobjętych planami rządu oraz zadbanie o ich właściwy przebieg tam, gdzie rząd planuje zmiany. Chcemy wspólnie z innymi organizacjami wypracować dobre rozwiązania i działać w celu ich szybkiego przyjęcia.

PROJEKTY WATCHDOG

MONITOR

System monitoringu prawa, dzięki któremu obywatele, a w szczególności przedsiębiorcy, mogą przekazać nam informacje o złych przepisach poprzez formularz na stronie Monitor.FOR.org.pl. Na tej podstawie przygotowujemy raporty oraz propozycje zmian obowiązującego prawa. Monitor ma ostrzegać przed propozycjami nowych niebezpiecznych regulacji.

LICZNIK DŁUGU

Jeden z pierwszych projektów FOR. Licznik podaje wysokość państwowego długu publicznego. Od 2013 roku licznik poza długiem jawnym pokazuje także dług ukryty (w systemie emerytalnym). Licznik w postaci ekranu świetlnego znajduje się w centrum Warszawy. www.DlugPubliczny.org.pl

#LICZBADNIAFOR

Każdego dnia eksperci i zespół FOR wybierają dla Państwa ważną i interesującą liczbę o tematyce ekonomiczno-gospodarczej i przedstawiają ją wraz z krótkim i czytelnym opisem na grafice publikowanej w mediach społecznościowych.

SPRAWDZPODATKI.PL

Nowatorska platforma pozwalająca w przystępny sposób sprawdzić, jaka część wynagrodzenia jest oddawana państwu w formie wszelkich podatków i składek. Celem mechanizmu jest pokazanie, że płacone przez nas podatki i wydatki publiczne to dwie strony tego samego medalu.

PROJEKTY EDUKACYJNE DLA MŁODZIEŻY

SZKOŁY LESZKA BALCEROWICZA

Seminaria dla studentów i doktorantów prowadzone przez najlepszych ekonomistów, prawników, dziennikarzy i przedsiębiorców. Uczestników wyłaniamy w konkursie na esej o tematyce gospodarczej.

KOMIKSY EKONOMICZNE

Konkurs na najlepsze komiksy o tematyce ekonomicznej. Komiksy wraz ze scenariuszami lekcji przedsiębiorczości i WOS trafiły do tysięcy szkół w Polsce. W ramach projektu organizujemy szkolenia i konferencje dla nauczycieli oraz lekcje dla uczniów.

FINANSE FOR

Działalność FOR jest finansowana w większości przez darowizny od sympatyków, osób i firm prywatnych, podzielających przekonanie, że wolności obywatelskie i gospodarcze oraz państwo prawa to podstawa dobrego życia każdego z nas.

FOR nie korzysta ze środków rządowych ani nie realizuje analiz na zlecenie, aby zachować pełną niezależność. Wybór tematów analiz i publikacji, jak również agenda badań i działalności think tanku są zależne wyłącznie od decyzji Rady i Zarządu Fundacji, a rezultaty naszych badań, analiz i publikacji są wynikiem pracy ich autorów i ekspertów FOR.

W 2017 roku ponad 90% przychodów fundacji pochodziło od darczyńców prywatnych, w tym zarówno od osób, jak i firm prywatnych (darczyńcy biznesowi). Pozostała część budżetu pochodziła z grantów od fundacji i organizacji zagranicznych (w tym w związku ze współpracą naukową FOR w ramach międzynarodowych programów badawczych i konferencji) oraz w niewielkiej części z działalności gospodarczej (publikacje książkowe i udział we wspólnych projektach edukacyjnych).

Jesteśmy dumni, że nasza dotychczasowa działalność zyskuje każdego roku coraz więcej sympatyków, gotowych udzielić FOR wsparcia finansowego. Liczba darowizn na cele statutowe i poszczególne projekty FOR stale wzrasta.

Wierzymy, że działalność, jaką prowadzi Fundacja FOR, znajdzie źródło finansowania w aktywnej postawie ludzi zaangażowanych w budowę społeczeństwa obywatelskiego. Dziękujemy!

PRZYCHODY FOR W 2017 ROKU

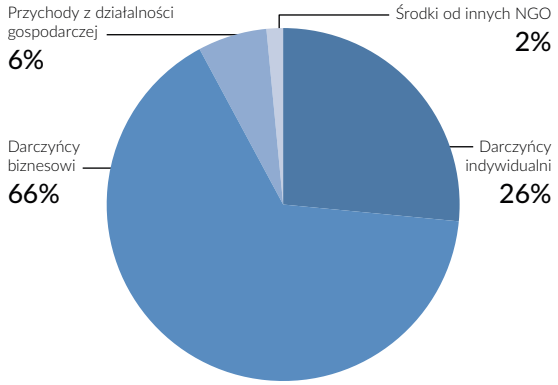

LICZBA DARCZYŃCÓW

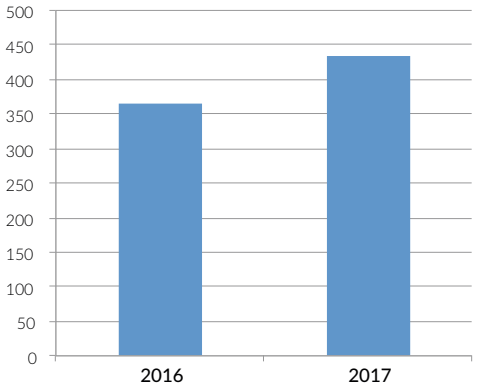

„Wspierając FOR, stajesz się ważną częścią naszej fundacji i budujesz społeczeństwo obywatelskie. Wspierając nas, otrzymujesz ważne narzędzie do obrony obywatelskich wolności – wiedzę i argumenty do dalszego, racjonalnego działania w państwie".

Patrycja Satora
dyrektor ds. rozwoju
e-mail: Patrycja.Satora@for.org.pl, tel.: +48 500 494 173

KAŻDY MOŻE WSPIERAĆ FUNDACJĘ FOR, PRZEKAZUJĄC NAWET NIEWIELKĄ KWOTĘ NA NASZE KONTO

Numery rachunków w Banku Zachodnim WBK:

68 1090 1883 0000 0001 0689 0629
wpłaty w PLN

02 1090 1883 0000 0001 0689 0653
wpłaty w EUR

63 1090 1883 0000 0001 0689 4114
wpłaty w USD

44 1090 1883 0000 0001 0689 0673
wpłaty w GBP

LUDZIE FOR

RADA FUNDACJI

Prof. Leszek Balcerowicz, przewodniczący
Michał Chałaczkiewicz
Błażej Moder
Jeremi Mordasewicz
Arkadiusz Muś
Ryszard Wojtkowski

ZESPÓŁ FUNDACJI

ZARZĄD
Agata Stremecka, prezes zarządu
Aleksander Łaszek, wiceprezes zarządu
Marek Tatała, wiceprezes zarządu

ADMINISTRACJA
Kinga Królik, kierownik administracyjno-finansowy
Alicja Deneka, asystentka ds. administracyjnych

DZIAŁ ROZWOJU
Patrycja Satora, dyrektor
Paulina Chrostowska, specjalista ds. fundraisingu
Paulina Woźniak, koordynator eventów
Jan Kożuchowski, asystent przewodniczącego Rady FOR
Katarzyna Szczypska, asystentka przewodniczącego Rady FOR

DZIAŁ KOMUNIKACJI
Natalia Wykrota, dyrektor
Helena Krajewska, specjalista PR
Elżbieta Gawryś, młodszy specjalista PR

DZIAŁ PROJEKTÓW
Jakub Przeździecki, koordynator
Michał Zin, specjalista ds. projektów edukacyjnych

DZIAŁ ANALITYCZNY
Aleksander Łaszek, główny ekonomista
Marek Tatała, ekonomista
Rafał Trzeciakowski, ekonomista
Marcin Zieliński, ekonomista
Karolina Wąsowska, prawnik
Patryk Wachowiec, prawnik
Anna Patrycja Czepiel, młodszy analityk

Lista wszystkich ekspertów FOR jest dostępna na naszej stronie: www.FOR.org.pl

FORUM OBYWATELSKIEGO ROZWOJU

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR
ul. Ignacego Krasickiego 9A
02-628 Warszawa

tel. +48 22 628 85 11
e-mail: info@for.org.pl

www.for.org.pl